

FESTSPILLENE
I BERGEN

PROGRAM
KR 20

HÅKONSHALLEN

TIRSDAG 07. JUNI KL 19:30

Mahan Esfahani

m/Concerto Köln

BERGEN
INTERNATIONAL
FESTIVAL

25. MAI — 08. JUNI
2016

BALANSEKUNST

I DNV GL (tidligere Det Norske Veritas) er vi opptatt av sikkerhet, kvalitet og integritet. Vi er nå 15.000 ansatte i 100 land, som hver dag jobber mot et felles mål: En sikker og bærekraftig fremtid. Vår rolle består ofte i å balansere næringslivets og samfunnets interesser. Vi kaller det balansekunst.

Vårt samarbeid med Festspillene understøtter denne forpliktelsen overfor samfunnet. For kultur og samfunn går hånd i hånd.

Derfor er vi stolt hovedsamarbeidspartner for Festspillene i Bergen.

Lær mer om oss på www.dnvgl.com

Mahan Esfahani m/Concerto Köln

HÅKONSHALLEN

Tirsdag 07. juni kl 19:30
Tuesday 07 June at 19:30

Varighet: 1 t 50 min inkludert pause
Duration: 1 h 50 min including interval

Concerto Köln

Mahan Esfahani cembalo *harpsichord*

FRANCESCO GEMINIANI (1687–1762)

La Follia etter Corellis fiolinsonate i d-moll 'La Follia' based on Corelli's *Violin Sonata in D minor*, op. 5, no. 12 (1726)

CARL PHILIPP EMANUEL BACH (1714–1788)

12 Variations über die Folie d'Espagne 12 *Variations on 'Les Folies d'Espagne'*, H 263 / Wq. 118/9

WILHELM FRIEDEMANN BACH (1710–1784)

Sonate i D-dur *Sonata in D major*, Fk 12

JOHANN SEBASTIAN BACH (1685–1750)

Konsert nr. 1 i d-moll *Concerto no. 1 in D minor*, BWV 1052

1. Allegro
2. Adagio
3. Allegro

Pause Interval

ALESSANDRO SCARLATTI (1660–1725)

Variazioni sopra La Follia *Variations on 'La Follia'*

CARL PHILIPP EMANUEL BACH (1714–1788)

Konsert i d-moll *Concerto in D minor*, H 427 / Wq. 23

Introduksjon ved Nicolai Riise kl 18:55. *Introduction in Norwegian by Nicolai Riise at 18:55.*

Sponset av Sponsored by DNV GL

Lekende galskap i d-moll

Til kveldens konsert har Mahan Esfahani satt sammen et meget intelligent program som byr på utelukkende musikkhistoriske godbiter. Gjennom musikk forteller han hvordan et lite, enkelt tema kan være grobunn for stor kunstnerisk utfoldelse.

Nøyaktig 100 år etter innledningen til den epoken i musikkhistorien vi kaller barokken, utga komponisten Arcangelo Corelli i 1700 sitt opus nr 5. Det var en samling av 12 trio-sonater, hvorav den siste sonaten hadde tilnavnet «Follia» – altså «Galskap» på norsk. Corelli var slett ikke gal, ei heller musikken hans, men stykket var skrevet over et musikalsk tema som gikk under navnet «La follia di Spagna». Opprinnelig var det en dansemelodi fra den iberiske halvøy med røtter tilbake til renessansen. Melodien var enkel, men effektiv og umåtelig populær å danse til. Jo flere runder den gikk, jo villere ble dansen – derav galskapen.

Det nye musikalske elementet som ble utviklet i barokken var dur- og mollsystemet. Og med dur- og mollskalaen kom også et helt nytt sett av harmoniske vendinger, dvs. rekkefølger av akkorder. Komponistene skrev først en basslinje med tilhørende akkorder, og dernest føyet de til en melodilinj. Snart oppstod det standardiserte basslinjer, og én av dem passet som hånd i hanske til den gamle follia-melodien. Det er denne bass- og melodilinj som er utgangspunkt for kveldens konsert.

Første komponist ut er Francesco Geminiani. Han lærte musikkteori av Alessandro Scarlatti og studerte fiolinspill under Arcangelo Corelli. Hans verk på kveldens program kan derfor sees på som en hyllest til sine to læremestere. Basert på Corellis triosonate, som nevnt over, og med lærdommen fra Scarlatti som ballast, turnerer han med stor fynd follia-temaet i form av en concerto grosso.

Johann Sebastian Bachs sønner Carl Philipp Emanuel og Wilhelm Friedemann gikk i sin fars fotspor og ble komponister. Utrustet med grundig lærdom hjemmefra, hadde de det beste

utgangspunkt for å utvikle sin egen stil. Etter pappa Bachs død i 1750 var barokken over, og en ny æra, kalt rokokko, pekte frem mot wienerklassisismen med Haydn og Mozart. Fars intrikate stil var gått av moten, og sønnene måtte forholde seg til den nye, lettere musikkstilen. Carl valgte å se fremover, eksperimentere og gå nye veier. I hans variasjonsverk over follia-temaet viser han det aller siste i hva som er mulig å utføre på cembaloet – dyktig cembalist som han var. Annerledes var det med Wilhelm. Det var som om han gikk baklengs inn i fremtiden, rotfestet i sin fars musikkstil. Sonaten i D-dur er virtuos, men gir ikke helt slipp på barokkens idealer. Konserten til pappa Bach er en lek i d-moll, men den langsomme midtsatsen byr på overraskelser. Cembaloets uendelige vakre, nesten improvisatoriske melodistrøm rammes inn av et mystisk alvor en sjelden hører hos Bach.

Alessandro Scarlattis bidrag i follia-tradisjonen er skrevet i 1723, to år før han døde. Han var først og fremst en vokalkomponist med over 600 solokantater og 100 operaer på verkslisten. I de siste ti årene av sitt liv begynte han å interessere seg for instrumentalmusikk, og det er fra denne tiden variasjonsverket stammer. Gjennom 29 variasjoner over det 16-takters follia-temaet utvises stor musikalsk glede og oppfinnsomhet.

Kveldens program rundes av med den særs innovative konserten til C.P.E. Bach. Siste rest av barokken er borte, og komponistens eksperimenterende stil kan selv i dag virke utfordrende – i d-moll.

Tekst: Nicolai Riise

Playful madness in D minor

For this evening's concert Mahan Esfahani has compiled a highly intelligent programme consisting exclusively of historical treats. He describes with his music how a simple little tune can be the breeding ground for great artistic expression.

In 1700, just one hundred years after the start of the era we know in music as the baroque, the composer Arcangelo Corelli published his opus no. 5, a collection of twelve trio sonatas, of which the last was nicknamed 'La Follia' (Folly). Neither Corelli nor his music suffered from madness, but the piece was based on a theme known as 'La follia di Spagna' (The folly of Spain), originally a renaissance dance tune from the Iberian peninsula. The catchy melody, though simple, was inordinately popular with dancers, as it became more frenzied with each repetition – hence its name.

The new musical element introduced in the baroque style was the system of major and minor, and with it came a completely new set of harmonic progressions. Composers first wrote a bass line, added chords, and only afterwards added a tune. Soon there were standard bass lines, and one of these fitted the old 'Follia' tune perfectly. This is the basis of this evening's concert.

The first composer on the slate is Francesco Geminiani. As he was taught music theory by Alessandro Scarlatti and the violin by Arcangelo Corelli, his work may be seen as a tribute to his two teachers. He bases it on Corelli's Trio Sonata and, using the skills acquired from Scarlatti, he gracefully turns the Folly theme into a concerto grosso.

Johann Sebastian Bach's sons Carl Philipp Emanuel and Wilhelm Friedemann followed in their father's footsteps and became composers. Well taught at home, they had the best conditions possible to develop their own individual styles. The baroque era died in 1750 with Bach the elder, and the new rococo style pointed the way towards the coming classical

era of Haydn and Mozart. Bach senior's intricate style was no longer in fashion, and the sons had to work with the new comparatively light music of the day. Carl chose to look to the future, to experiment and to travel new paths. In his variations on the folly theme he demonstrates the latest writing for the harpsichord, an instrument at which he excelled. Wilhelm was another matter altogether: he seems to have walked backwards into the future, deeply rooted in his father's musical style. His Sonata in D major is a virtuoso work, but never completely relinquishes the ideals of the baroque. Bach senior's concerto plays around with D minor, but the slow middle movement has some surprises in store. The infinitely beautiful melody that flows almost like improvisation from the harpsichord is set in a frame of mystical solemnity rarely found in JS Bach.

Alessandro Scarlatti composed his contribution in the Follia tradition in 1723, two years before his death. He was primarily a vocal composer, writing over 600 solo cantatas and 100 operas, but in the last ten years of his life he paid more attention to instrumental music. It was in this period he composed this variation work, demonstrating his musical joy and imagination over 29 variations on the 16 bar folly theme.

The evening's programme rounds off with CPE Bach's highly innovative concerto. There are no longer any traces of the baroque style, and the composer's experimental style may be found challenging even today – in D minor.

Text: Nicolai Riise

English version: Roger Martin

Mahan Esfahani, født i Teheran i 1984, lærte først piano av sin far før han begynte å utforske en interesse for cembalo som tenåring. Etter å ha studert musikkvitenskap og historie ved Stanford University, veiledet av George Houle, fulgte han intensive studier med Peter Watchorn i Boston og Zuzana Růžičková i Praha. Han var den første cembalist som ble en BBC New Generation Artist 2008–10, en Borletti-Buitoni Trust prisvinner (2009), og nominert både for årets instrumentalist av Royal Philharmonic Society og årets artist av Gramophone (2014). I 2015 ble han hedret med BBC Music Magazines Årets nykommer-pris og nominert i tre kategorier i Gramophone Awards. Esfahani spilte i 2011 den første cembalokonserten i BBC Proms' historie. Hans nordamerikanske karriere startet med en siste-liten-opptreden som konsertsolist med Chicago Symphony Orchestra. Hans engasjement i 2015–2016 inkluderer en tur til Kina med Britten Sinfonia, samt konsertopptredener over hele Europa og i USA, inkludert tre opptredener i Wigmore Hall. Hans album *Time Present and Time Past* – en innspilling som spenner fra JS Bach og Scarlatti til Gorecki og Steve Reich – ble utgitt i 2015, og vant en Choc de Classica i Frankrike. Han har også spilt inn Byrd og Ligeti for Wigmore Live, og som ga han nok en Gramophone-nominasjon. Etter en periode som Artist-in-Residence ved New College, Oxford, fortsetter han nå sine faglige aktiviteter som professor i cembalo ved Guildhall School of Music and Drama i London.

Mahan Esfahani, born in Tehran in 1984, was first tutored on the piano by his father before exploring an interest in the harpsichord as a teenager. After studying musicology and history at Stanford University, mentored by George Houle, he followed intensive studies with Peter Watchorn in Boston and Zuzana Růžičková in Prague. He was a BBC New Generation Artist 2008–10, a Borletti-Buitoni Trust prizewinner in 2009, and in 2014 on the shortlist both for the Royal Philharmonic Society Instrumentalist of the Year and Gramophone Artist of the Year – all firsts for the harpsichord. In 2015, he was honoured with the BBC Music Magazine 'Newcomer of the Year' award and nominated in three categories for Gramophone Awards. Mahan played the first harpsichord recital in the history of the BBC Proms in 2011. In 2015, a last-minute appearance as a concerto soloist with the Chicago Symphony Orchestra launched his North American career. His 2015–2016 engagements include a tour of China with the Britten Sinfonia and concerto and recital

appearances throughout Europe and in the USA, including three returns to Wigmore Hall. His album 'Time Present and Time Past' – a recording of music ranging from JS Bach and Scarlatti to Gorecki and Steve Reich – was released in 2015, garnering a 'Choc de Classica' in France. He also has recorded Byrd and Ligeti for Wigmore Live, winning yet another Gramophone nomination. Following a stint as Artist-in-Residence at New College, Oxford, he now continues his academic activities as professor of harpsichord at the Guildhall School of Music and Drama in London.

Foto: Harald Hoffmann

Concerto Köln er et barokk-kammerensemble dannet i 1985. Mayumi Hirasaki og Shunske Sato er jevnlig konsertmestere, og kunstnerisk leder Lorenzo Alpert spiller en nøkkelrolle i ensemblet. Høydepunkter i 2015–16-sesongen inkluderer en omfattende turne i Tyskland med sopran Julia Lezhneva og prosjekter med Giuliano Carmignola, Mahan Esfahani, Christoph og Julian Prégardien, samt med det bayerske kringkastingskoret under ledelse av Peter Dijkstra. Gjestespill bringer orkesteret til Frankrike, Sveits og Nederland. Concerto Köln har nylig samarbeidet med dirigenter som Ivor Bolton, Pablo Heras-Casado, Daniel Harding, Marcus Creed, Laurence Equilbey og Emmanuelle Haïm. Ensembles mangeårige samarbeid med René Jacobs er dokumentert gjennom flere prisbelønte innspillinger. Diskografen på over 70 innspillinger har gitt de priser som ECHO Klassik, Grammy, den tyske kritikerprisen, MIDEM Classic, Choc du Monde de la Musique, Diapason d'Année og Diapason d'Or. Som kulturambassadør for Den europeiske union (2012), er orkesteret også en musikalsk gallionsfigur for Köln og provinsen Nord Rhein-Westfalen.

Concerto Köln is a Baroque music chamber ensemble formed in 1985. Mayumi Hirasaki and Shunske Sato are regular concertmasters, and Artistic Director Lorenzo Alpert plays a key role in the ensemble. Highlights in the 2015–16 season include an extensive tour of Germany with soprano Julia Lezhneva and projects with Giuliano Carmignola, Mahan Esfahani, Christoph and Julian Prégardien and with the Bavarian Radio Choir under the baton of Peter Dijkstra. Guest performances take the orchestra to France, Switzerland and the Netherlands. Concerto Köln has recently collaborated with conductors including Ivor Bolton, Pablo Heras-Casado, Daniel Harding, Marcus Creed, Laurence Equilbey and Emmanuelle Haïm. The ensemble's long-standing collaboration with René Jacobs is documented by several award-winning CD recordings. Awards earned by its discography of over 70 recordings include the ECHO Klassik Award, the Grammy Award, the German Record Critics' Award, the MIDEM Classic Award, the Choc du Monde de la Musique, the Diapason d'Année and the Diapason d'Or. As a cultural ambassador of the European Union (2012), the orchestra also acts as a musical figurehead for Cologne and its province, North Rhein-Westphalia.

